

**Historia De Vita, Moribus, Rebus Gestis, Studiis Ac
Denique morte Praedicantium Lutheranorum, Doct.
Martini Lutheri, Philippi Melanchthonis, Matthiae Flacii
Illyrici, Georgii Maioris, et Andreae ...**

Complectens ortum, progressum [et] incrementa, tum arcana plurima
hactenus non prodita, omnium penè huius temporis haeresum

... Vita ... Philippi Melanchthonis. Matthiae Flacii Illyrici. Georgii Maioris, Et
Andreae Osiandri

Ulenberg, Kaspar

Coloniae Agrippinae, 1622

II. Initium actionis & inter partes orta contentio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65643](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65643)

ANNO
1568.

usque partis examinandum fuisse ratificandumque, priusquam in confesso publicaretur. Esse quaedam in eo quae iustam deliberationem postulent. Se quidem illud in medio relinquere, velut ordinationem à viris tantum politicis conscriptam, quae praëiudicium adferre non debeat causae principali: Facturos nihilominus in hoc colloquio, quod viros Christianos deceat. Sic isti vel in ipso actionis limine turbulentum spiritum prodiderunt.

II.

Io. Wigandus incipit actionem, sine iussu principis.

Maioristarum replica de seruando decreto.

Lecto decreto Ioannes VVigandus Flacianorum ductor, iniussu Principis actionem ordiri voluit, priusquam de modo agendi, quem in decreto praëscriptum diximus, inter utrosque conuenisset. Itaque praëfatus quaedam de dissensionibus post obitum Lutheri exortis, deque suo & sociorum affectu ad sananda ecclesiae Lutheranae vulnera, tandem Bartholomeo Rosino collegae mandat, vt quam de iustificatione deque bonis operibus Flaciani conscripserant Confessionem recitaret. Id vero perindignè tulerunt Electoris consiliarij politici, ceterique Maioristae; quorum nomine Laurentius Lindemannus iureconsultus interpellauit VVigandum publice, & ne confessio recitaretur, impediuit; mouendos primum aduersarios asserens, vt decreti forma seruetur, scilicet vt vtrique ante omnia declarent sententiam suam de dogmatibus controuersis, & siquidem conueniant, vt antitheses for-

men-

mentur; nec initium actionis sumatur ab ac- ANNO
 culationibus: Metuendum enim, si id fiat, 1568.
 ne vel suspendatur colloquium huiusmodi
 circuitionibus, vel in ipso limine dissipetur.
 Princeps his auditis deliberandi causa sece-
 dit, quem consiliarij politici, tum VVi-
 gandus cæteri que factionis istius secuti
 sunt.

Habitâ Consultatione Petrus Premius Premij dif-
 Flacianorum nomine respondit, & repudia- fertatio de
 ta, quam Lindemannus proposuerat agen- ratione a-
 di ratione, Principi ait videri consultum, gendi in
 colloquio.
 vt de quouis controuerso dogmate princi-
 pio theses simplicissimè ponantur; deinde
 subiungantur antitheses vel assertions the-
 sibus istis contrariæ: Demum succedant hy-
 potheses, quæ notatis librorum titulis &
 folijs prodant autorum nomina, per quos
 antitheses huiusmodi defendantur. Hunc
 agendi modum fore commodissimum,
 quem Princeps eum in finem non vrgeat,
 vt suspendatur vel dissoluatur colloquium,
 sed vt controuersia melius intelligantur.
 Hæc ille. Interea tempus effluxerat actio-
 ni destinatum: Itaque Maioristæ delibe-
 randi spatium petiuerunt in diem sequen-
 tem.

Postridiè, qui 22. Octobr. fuit, cum omnes Eberi cona-
 denuò confedissent, Paulus Eberus Maiori- tus frustra-
 starum primus dissimulatis ijs, quæ pridie neus in re-
 de modo agendi proposita fuerant, & inter citanda Cō-
 fessione
 utrosque disceptata, generatim quædam Maiorista-
 de do-
 rum.

ANNO
1568.

Flacianorū
delibera-
tio.

Eorum re-
sponsio.

Maiorista-
rū replica.

Flacianorū
cōsultatio.

de domesticis Lutheranorum dissensionibus, tum de doctrina Lutheri & Melancthonis in ijs regionibus conseruanda. prælocutus, post longos circuitus confessionem suæ factionis, Maioristarum inquam, recitare voluit, quam de iustificatione, deque bonis operibus conscriptam in manibus habebat. Quod cum VVigandus animaduertiret, Eberi sermonem interrupit, monuitque Principem, sibi cum socijs secedendum, deliberandumque an audienda sit, nec ne Maioristarum ista confessio? Secessit vnà Princeps ipse pro suo in Flacianos affectu; cumque deliberatum esset, VVigandus verba facere iussus Flacianorum nomine, se quoque, ait, & socios in votis habere, vt confirmetur Lutheri depositum, & concordia verbi diuini beneficio restituatur: Impediri verò per conscientiam, ne decreti vinculis astringi se patiantur. Causas etiam habere multas & graues, cur probare nequeant formam actionis per aduersarios propositam; nec ab ordine colloquij, quem hesterno die designarit princeps, se quidem discessuros.

Hæc VVigandus. Maioristæ verò re seorsim deliberata communibus suffragijs decernunt, nec sibi discedendum à decreto, quod ab vtriusque partis politicis conscriptum sit, & Principum non assensu modo, sed & Flacianorū sigillo confirmatum: Qua de re mentem suam Ioanni Gulielmo Sax. Duci per consilia-

filiarios politicos suæ partis aperiunt. Ille ANNO
denuò seorsim cum Theologis suis consulta- 1568.
tionem instituit.

Post multam deliberationem Maioristis Eorum re-
per Politicos aduersè partis renunciatur, pla- sponsum.
cere Principi, vt quam conscriptam habeant
confessionem, postridie recitent exhibeant-
que. Additum est, idem facturos & Flacia-
nos: ea conditione tamen, ne res hæc apud
exteras ecclesias, quas partibus suis habeant
adhærentes, præiudicium gignat; tum ne
Theses offerantur tantū, sed vt scripto quo- Eberus re-
que semel atque iterum ad eas vtrinque re- citat con-
spondere liceat: ac tum demum collocutio- fessionem
nis fiat initium. Igitur sequenti die, qui 23. Maiorista-
rum.

Octobris fuit, Paulus Eberus in confessu pu-
blico confessionem Maioristarum, quam di-
ximus, recitauit, scriptam omnium eorum
nomine, qui per ditiones Electoris Augusti
sub Augustanæ confessionis titulo scholas Summaria
ecclesiasque moderabantur. Constabat dua- Confess.
bus partibus hæc confessio: In prima de iu-
stificatione differebant; in altera de bonis
operibus idque in hanc ferè sententiam: li-
cet homines iustificentur gratis solâ fide; po-
stulari tamen ab ijs nouam obedientiam, vel
externa atque interna charitatis opera, velut
necessaria iustificatis ad salutem. Circa fi-
nem vtriusque partis condemnabant omnes,
quos ipsi vel nimium tribuere bonis operi-
bus, vel Euangelij nomine abuti ad velan-
dam carnis licentiam iudicabant. Primi ge-

ANNO
1568.

neris faciunt Phariseos, Origenem, Pelagium, Monachos, Papistas, Iesuitas, aliosque sanctos operarios, quos vocant. Ad alteram classem Antinomos nostri temporis referunt, tum fanaticos Anabaptistas, & furiosos Libertinos, aliosque id genus diuinæ legis aduersarios.

III.
Rosinus
recitat Cō-
fessionem
Flaciano-
rum.
Summaria
Confess.

I.

Cum Eberus scriptum absoluisset, Flacianis permillum fuit, vt & ipsi de eodē capite confessionem suam ex scripto recitarent; è quorū numero Bartholomæus Rosinus Wiggandi iussu scriptū legere cœpit, in tres partes distributum. Prima theses complectebatur, vel assertiones de iustificatione, deque bonis operibus, quarum summa erat: Iustificari homines imputatione mortis Christi:

2.

Eam verò iustitiam per solam fidem apprehendi; ex qua deinde fructus bonorū operū proueniant. Secunda pars antitheses cōtinebat, vel assertiones nouēdecim, thesibus istis omninò contrarias; inter quas decima sexta palmarium tenet: Bona opera necessaria sunt ad salutem. In tertiam partem sub hypotheseon nomine quosdam errores congefferant (corruptelas vocant ipsi) quos ab obitu Lutheri per Electoris prouincias à Maiore focijsq; eius Melanchthonis sparsos asserabant:

3.

vbi libros eorumque paginas notarant, & autorum nomina, è quorum monumentis eos deprompsissent: quibus ob huiusmodi corruptelas fœdum proditæ veritatis & apostasiæ crimen à multis annis asperferant.

Hu-